

A madárrá változott fiú

Hát hol vót, hol nem vót, hetedhét országon is túl nem vót, még az Óperenciás tengeren is túlan, még ahol a kurta farkú kismalac túr, még azon is túl nem vót, élt egy faluba' egy szeginy család. Egy ember, meg egy asszony, meg annak vót két gyermekük, egyik lány vót, a másik meg fiú vót. Az egyiket Juliskának híták, a másikat meg Jancsikának, a fiút. Hát meghalt a felessége az embernek, aztán ők szeginyek vótak ugye, kellett vóna nekik kenyeret sütnyi. De hát nem vót nekik semmi hozzája. Nem vót teknyőjük, amibe' bedagasztották vóna. A szomszédjokba' lakott megint egy özvegyasszony, az me' nagyon gazdag vót, de hát annak me' meghalt az ura. Akkor osztan mondta a lyánnak, a Juliskának az apja, hogy:

– Juliska! Kenyeret kellene sütnyi, de hát nem tuggyuk mibe' bedagasztanyi! Eriggyél – aszongya – a nénémasszonyho', kérd el tőle a kenyérsütő teknyőt!

Hát a Juliska el is ment, megkérte szépen, hogy:

– Legyen szíves idadnyi a [kenyérsütő teknőt], mer' édesapám kenyeret akar sütnyi, de hát nincs mibe' bedagasztanyi!

Hát az asszony odadta. No de akkor má' ugye bedagasztotta, akkor ki kellett vóna szakajtanyi, szakajtóba rakni, de asse' vót. Akkor megint elküdte a Juliskát, hogy menyjen, kérje el a szakajtókot, amibe belerakják oszt a kenyeret, mikor kiszakítcsák a teknyőből'. Hát elment a lányka megint. No, akkor mostan kifűtötték a kemencét, de nem vót szemnvonó, amivel kihúzzák a tüzet. Hát akkor azé' is elküdte a Juliskát, hogy kérje el azt is. Hát azt is elkérte. Akkor be akarták raknyi a kenyeret a kemencébe, de lapát se vót, a kenyérsütő lapát, amire ráöntyik a kenyeret, oszt beteszik a kemencébe. Elment azé' is, elvitte. Hát oszt ez így ment ugye gyakrabban is, hogy hát no, menjen el érte. Akkor az olyan fősvény vót, az az asszony, meg rosszívó, má' akkor aszondta, hogy:

– Hát – aszongya – én má' nektek nem adom! – Aszongya: – Mindég gyüttök kérnyi, ha nektek nincs semmi, én má' nektek nem adom! – aszongya. Mond meg apádnak, hogy vegyen el engem, oszt akkor elmegyek hozzátok, elviszek mindent – aszongya –, mer' nekem minden van! – mer' ő gazdag asszony vót.

Hát oszt akkor mit vót mit tennyi ugye az embernek, hát elvette feleségül őtet. El is vitt nekik mindent oda. No de hát ő nem szerette a két gyereket, Juliskát meg Jancsikát. Akkor mindég olyan mustohán bánt velek, meg minden. Azután osztan elment az ember a határba dolgozni, szántanyi, ő meg levágta a Jancsikát, oszt megfőzte levesbe. Akkor a Juliskának mondta, hogy:

– Keverd meg a levest! – aszongya.

Akkor Juliska megkeverte a levest, látta, Jancsikának mellátta a' újjait, ahogy kivótak a levesből'. Nagyon megihedt, no de hát ugye nem szóhatott semmit se'. Akkor mondta neki..., azután oszt megfőtt az ebéd, akkor az asszony, a mustoha, mondta, hogy vigye ki az apjának az ebédet. Akkor ki is vitte az ebédet Juliska, no de hát ő tudta, hogy Jancsika van ugye ott benne a levesbe', a húsnak. Hát akkor osztan az apja megebédült, nem szót semmit se', ő hozzáfogott dolgozni, Juliska, az meg összeszedte a csontocskákat mind. A Jancsika csontocskáit. Akkor ő azt hazavitte, osztan betette egy faodúcskába azt a csontocskákat. Hát akkor ugye a galamb meg ráült arra a csontocskákra. Aztán osztan kikelt egy kigalamb belőle. A kigalamb növekedett, aztán felszát a háztetőre, oszt mindég azt énekölte, hogy:

Mustohaanyám levágott,

Kistestvérkém összeszedte csontocskámot,

Odúcskába rakta,

Galamb ülte, galamb lett belőle.

Hát meghallotta ezt a mustoha, mindig zavarta onnan:

– Hess onnan galamb, hess! Mit énekölsz te ottan! – me' minden.

De osztan a galamb ugye csak nem ment el, mindég ott vót. Aztán osztan ment ára egy mindenárolós, olyan brösztúk, meg fésők, meg ilyesmik vótak nála. Meghallotta, hogy mit enéköl a galamb, szépen énekölt, akkor mondta neki, hogy aszongya:

– Éneköld még el nekem azt a szép éneket! – mondta a galambnak a mindenárolós.

– Hát – aszongya –, elénekölöm, ha felhagyítasz nekem ide egy fésőt!

– Hát persze! – aszongya. – Felhagyítok – aszongya – szívesen, csak éneköld el!

Hát osztan el is énekölte neki. Akkor az ember felhagyított egy fésőt.

Akkor ment megint egy másik, az meg ilyen ingeket árolt, meg ilyesmiket. Hát az is meghallotta, hogy olyan szépen éneköl a galamb, az is mondta neki, hogy:

– Éneköld el nekem azt a szép éneket!

– Hát – aszongya –, elénekölöm, hogy ha felhagyítasz egy inget nekem! Akkor osztan ő annak is [elénekelte], az is felhagyított neki egy inget. Aztán megint ment egyik, aki malomkerekeket árolt. Hát az is így mondta neki, hogy énekölje el neki. Annak is elénekelte szépen. Akkor aszondja:

– Elénekelöm, ha felhagyítasz egy malomkereket nekem!

Akkor az is felhagyított egy malomkereket neki. Annak is oszt elénekelte, hogy:

Mustohaanyám levágott,

Kistestvérkém összeszedte csontocskámot,

Odúcskába rakta,

Galamb ülte, galamb lett belőle.

Elénekelte neki, felhagyított egy malomkereket, hát elment. Aztán osztan kiment a Juliska az udvarra, oszt lehagyított neki a galamb egy fésőt. Hát Juliska nagyon megörült, mer' ugye őnekik nem vót ollyasmi, szeginyek vótak. Megörült neki, mer' a mustohaanyja nem vett nekik ilyesmiket ugye semmit. Akkor nagyon megörült neki, szaladt be, hogy:

– Nézd csak – aszongya –, édesapám, a kisgalamb mit hagyított le nékem – aszongya – a háztetőő! Egy szép fésőt.

Hát aszongya osztan az édesapja:

– Elmegyek má' én is ki – aszongya –, hátha nekem is hagyít le valamit a kisgalamb!

Akkor ő is kiment, akkor neki meg lehagyította az inget a galambocska.

Akkor ő is ment be nagy örömmel, hogy:

– Nézd má' asszony! – aszongya. – Én is kaptam – aszongya – a galambocskátó' egy szép inget!

Hát akkor a mustohaanyja aszongya, hogy:

– Hát má' én is kimegyek – aszongya –, hátha nekem is ad valamit!

Akkor kiment a mustohaanyja is, arra me' rádobta a malomkereket. Az ott esett össze a malomkerek alatt, szörnyethalt. Mennek ki, hát ott vót meghalva má'. Akkor osztan a galambocska megörült, leszát a

háztetőő', akkor merrázakodott, oszt újbó' Jancsika lett belőle. Osztl
éltek oszt boldogan, mer' má' ott vót a gazdag asszonytó' minden, oszt
mindennyek vót néki'.

Hát vége vót, mese vót, egy nagy pakli cukor vót, mind a mesehallgatóé
vót.